

III cz. Dziadów A. Mickiewicza

W poszukiwaniu sensu cierpienia

Scena V CELA KSIĘDZA PIOTRA

KS. PIOTR

(modli się leżąc krzyżem)

Panie! Czymże ja jestem przed Twoim obliczem;
Prochem i niczem;
Ale gdym Tobie moję nicość wyświadał,
Ja, proch, będę z Panem gadał.

WIDZENIE

Tyran wstał- Herod!- Panie, cała Polska młoda
Wydana w ręce Heroda.
Co widzę?- długie, białe, dróg krzyżowych biegi,
Drogi długie- nie dojrzeć- przez puszcze, przez śniegi
Wszystkie na północ! Tam, tam w kraj daleki
Płyną jak rzeki.
Płyną;- ta droga prosto do żelaznej bramy,
Tamta jak strumień wpadła pod skałę, w te jamy,
A tamtej ujście w morzu.- Patrz! po drogach leci
Tłum wozów- jako chmury wiatrami pędzone,
Wszystkie tam w jedną stronę.
Ach, Panie! to nasze dzieci,
Tam na północ- Panie, Panie!
Takiż to los ich- wygnanie!
I dasz ich wszystkich wygubić za młodu,
I pokolenie nasze zatracisz do końca?
Patrz!- ha!- to dziecię uszło- rośnie- to obrońca!
Wskrzesciel narodu-
Z matki obcej; krew jego dawne bohaterzy,
A imię jego czterdzieści i cztery.

Panie! czy przyjscia jego nie raczysz przyśpieszyć?
Lud mój pocieszyć?-
Nie! Lud wycierpi.- Widzę te motłoch- tyrany,
Zbójce- biegną- mój Naród związany
Cała Europa wlecze, nad nim się urąga-
'Na trybunał!' - Tam zgraja niewinnego wciąga.
Na trybunale gęby, bez serc, bez rąk: sędzie-
To jego sędzie!
Krzyczą: 'Gal, Gal sędzić będzie'.
Gall w nim winy nie znalazł i umywa ręce,
A króle krzyczą: 'Potęp i wydaj go męce;
Krew jego spadnie na nas i na syny nasze;
Krzyżuj syna Maryi, wypuść Barabasze:
Ukrzyżuj- on cesarza koronę znieważa,
Ukrzyżuj- bo powiemy, żeś ty wróg cesarza'.

Gal wydał- już porwali- już niewinne skronie
Zakrwawione, w szyperskiej, cierniowej koronie,
Podnieśli przez świat cały;- i ludy się zbiegły-
Gal krzyczy: 'Oto naród wolny, niepodległy!'

Ach, Panie, już widzę krzyż- ach, jak długo
Musi go nosić- Panie, zlituj się nad sługą.
Daj mu siły, bo w drodze upadnie i skona-
Krzyż ma długie na całą Europę ramiona,
Z trzech wyschłych ludów, jak z trzech twardych drzew ukuty.-
Już wleka; już mój naród na tronie pokuty-
Rzekł: 'Pragne' - Rakus octem, Borus żółcią poi,
A matka Wolność u nóg zapłakana stoi.
Patrz- oto żołdak Moskal z kopiją przyskoczy!
I krew niewinną mego narodu wytoczył.
Cóżś zrobił najgłupszy, najdroższy z siepaczy!
On jeden poprawi się, i Bóg mu przebaczy.
Mój kochanek! już głowę konającą spuścił,
Wołając: 'Panie, Panie, za coś mię opuścił!'
On skonał!

*(Słysząc chóry aniołów- daleki śpiew wielkanocnej pieśni- na koniec słysząc
„alleluja! alleluja!")*

Ku niebu, on ku niebu ulata!
I od stóp jego wionęła
Biała jak śnieg szata-
Spadła- szeroko- cały świat się w nią obwinał.
Mój kochanek na niebie sprzed oczu nie zginął.
Jako trzy słońca błyszczącego trzy źrenice,
I ludom pokazuje przebitą prawicę.

Któż ten mąż? – To namiestnik na ziemskim padole.
Znałem go- był dzieckiem- znałem,
Jak urósł duszą i ciałem!
On ślepy, lecz go wiedzie anioł pachole.
Mąż straszny- ma trzy oblicza,
On ma trzy czoła.
Jak baldakim rozpięta księga tajemnicza
Nad jego głową, osłania lice.
Podnóżkiem jego są trzy stolice.
Trzy końce świata drżą, gdy on woła;
I słyszę z nieba głosy jak gromy:
To namiestnik wolności na ziemi widomy!
On to na sławie zbuduje ogromy
Swego kościoła!
Nad ludy i nad króle podniesiony;
Na trzech stoi koronach, a sam bez korony:
A życie jego- trud trudów,
A tytuł jego- lud ludów;

Z matki obcej, krew jego dawne bohaterzy.
A imię jego czterdzieści i cztery.
Sława! sława! sława!

(zasypia)

Odpowiedz na pytania. Odpowiadaj pełnymi zdaniami i nie cytuj Mickiewicza.

1. Jak zachowuje się Ksiądz Piotr przed obliczem Boga?

.....
.....

2. W czyje ręce została oddana polska młodzież?

.....
.....

3. Gdzie wywożono Polaków?

.....
.....

4. Kto miał zostać wybawicielem naszego narodu?

.....
.....

5. O co Ksiądz Piotr prosi Najwyższego?

.....
.....

6. Kto skazał Ojczyznę na ukrzyżowanie?

.....
.....

7. Czyim synem była Rzeczypospolita?

.....
.....

8. Kogo przypomina Ci ukrzyżowana Ojczyzna?

.....
.....

9. Z czego został zbudowany krzyż, na którym miała zastać zamordowana Rzeczypospolita?

.....
.....

10. Kto przebił włócznią bok Ojczyzny?

.....
.....

11. W widzeniu Księdza Piotra pojawiają się biblijne alegoria. I tak:

Rzeczpospolita to:	
car to:	
Gal to:	
Wolność to:	
żołdak Moskał to:	
Rakus i Borus to:	

12. Przedstaw wizerunek przyszłego wybawiciela Polski (około cztery zdania).

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....